

TEXT Michael Broström
FOTO Visit Scotland / Michael Broström



På andra sidan **Firth of Forth**

**Ordet "golfparadis" är slitet och används om snart allt från Knäck-
ebrödhults niohålare med utslagsmattor till mångmiljonprojekt med
massor av hål och lyxhotell med fler stjärnor än man orkar räkna. För
mig leder ordet golfparadis snarare tankarna till den typ av golf som
man hittar öster om Eden ... nej, jag menar öster om Edinburgh.**

Många svenskar reser till Skottland för att spela golf och många tar lågprisflyg till Prestwick eller satsar stora pengar på att spela banorna i och omkring St Andrews för att känna historiens vingslag och för att kunna skryta om banor som kompisarna där hemma har hört talas om.

Vi valde i stället att resa till Edinburgh, festivalernas huvudstad, och därifrån köra österut till den lilla byn Aberlady där vi tar in på Kilspindie House – ett gammalt hotell som nu försetts med en förstklassig gourmet-restaurang och imponerande vinkällare. Man får klassiska brittiska vibbar av fasaden, men standarden är betydligt högre än man kan ana utifrån.

Förutom att vara ett trevligt ställe att bo är Kilspindie House också en perfekt utgångspunkt

för lite golf i trakten. Är man lagd åt det hållet kan man till och med gå till de två närmaste golfbanorna – men naturligtvis packade vi in oss i vår hyrda diesel-Volvo för premiärrundan i East Lothian.

Liten, men naggande god

Kilspindie GC är som bana inte särskilt gammal. Bara 108 år. Men klubben är äldre, faktiskt den 35:e äldsta i världen och hade först sin hemvist där nu Luffness New ligger. I det enormt charmiga klubbhusets "smoking room" (där man nu inte längre får röka eftersom ingen rökning är tillåten i offentliga lokaler i Storbritannien) sitter traditionerna i väggarna och en värmande whisky innan rundan sitter helt rätt.

————— fortsättning nästa uppslag —————>

”

**Är man lagd
åt det hållet
kan man till
och med gå
till de två
närmaste
golfbanorna**

Medan man smuttar på den rökiga drycken kan man beskåda tavlorna med klubbens kapten och klubbmästare. Mannen med det ödmjuka namnet R.J. Humble måste vara en herre med mycket känsliga händer. Han har vunnit KM 18 gånger! Första gången var 1971 och senast 2005 – om han nu inte vann 2006 också.

Med uppvärmningen undanstökad – någon range finns inte att tillgå – är det dags att slå ut. Någon driver behövs inte eftersom första hålet är ett kort par 3-hål. Faktiskt är hela banan kort. Jättekort. Självgod som vi är så väljer vi naturligtvis vit tee och spelar de underbara första nio hålen längs vattnet – självaste Firth of Forth. Resultatet är bra, mest för att hålen är behagligt korta och det inte blåser alls så mycket som man tror att det ska göra i Skottland.

Ett par medlemmar väntar på tians tee och upplyser oss vänligt men bestämt om att i Skottland spelar man inte vit tee om man inte är medlem och dessutom spelar tävling. Jag försökte fåraktigt förklara att jag ju var på par och gärna ville fortsätta från vit, men det gick inte för sig.

Omdömet om de sista nio dras ned i lika delar av min irritation på att jag inte fick spela vilken tee jag ville och att dessa hål inte alls är lika inspirerande. Sista hålet känns faktiskt inte ens bra – 215 meter nedför mot klubbhuset. I medvinden är det ett ganska udda par 4 där en järnfemå förpassar bollen förbi hål medan besvikelsen sedan är total när matchen förloras med chip-tvåputt.

Nu låter det som om jag inte skulle rekommendera Kilspindie, men det är tvärtom. Här är en bana som passar alla och där man som lite mer långtsslående får fundera över sina klubbval lite extra. Eftersom det är en linksbana uppför sig bollen inte som hemma och det är allt annat än enkelt – men hur roligt som helst.

Vår diesel-Volvo för oss sedan tillbaka till vårt hotell där en snabb dusch – elektrisk dusch må vara en spännande teknisk uppfinning för briter, men är man van vid rejält duschtryck blir man inte jätteimponerad. Trots det blir man både ren och något piggare och orkar ned till puben på första våningen för lite förplånad.

Oväntade möten

En välsmakande Guinness till lite pubkäk passar perfekt efter en härlig dag på banan. Mellan tuggorna och klunkarna får man dessutom av värden höra att det sitter fint folk vid bordet bredvid. Det är inte utan viss bestörtning som man inser att man sitter i samma rum som en av världens mest respekterade banarkitekter, Tom Doak.

Doak gör sin första bana i Europa



vid kusten en bit längre österut, och har Kilspindie House som bas. Anläggningen kallas The Renaissance Club at Archerfield och är redan långt innan den är spelklar en fantastisk upplevelse. Vi får inte chansen att spela banan eftersom man vid vårt besök just sprutsatt fairway, men vi får i alla fall se med egna ögon hur legenden Doak själv kör bulldozer och formar om sjuttonde green som han inte var nöjd med.

Som om inte det var nog kommer sedan John Ashworth över och hälsar på vår värd och presenterar sig för oss. Knappast nödvändigt för mig som har en Ashworth-tröja på mig och delvis bidragit till hans förmögenhet. Cool kille, lite för ung, men med några år till på nacken kan jag se honom som en modern Hemingway som glider runt Europa.

Ny bana med gamla attityder

Craigielaw GC är den andra banan inom prome-

nadavstånd från hotellet. Banan ligger granne (och då menar jag "lite för mycket fade så jag hamnade på en annan bana"-granne) med Kilspindie Golf Club och har underbara vy över vattnet om än ingen direkt kontakt med stranden. Hela anläggningen är ny och fräsch, men inställningen är från en annan tid. Vi får lov att spela från vit tee och jag väntar på att slå ut när startern, en frejdig herre i shorts trots en frisk temperatur på kring 12-13 grader, säger, "Slå du, det är ett par 4-hål så de tar inte illa upp om du driver upp bollen till dem."

Sagt och gjort. En hyfsad smäll förpassar bollen förbi green, rullande mellan gubbarna i partiet framför. Utslagen sitter som smäcken hela rundan och gör att banan spelas kort, drive-J9 på ett par 5-hål till exempel. Gubbarna framför oss tar också det säkra före det osäkra och släpper igenom oss på fyran.

En tuff match tar slut på femton där vi båda

driver över green, men ändå missar paret efter en lurig chip till den upphöjda greenen som utgör banans försvar när hålen spelas med vinden. Faktiskt är det just greenerna i form av upp och nedvända tallrikar som gör banan så bra.

I klubbhuset kan man sedan skåda ut över Craigielaw, Kilspindie och Firth of Forth nedanför banorna. Vår lunchbeställning missförstås på något sätt (kan det vara språkförbistring?) och in kommer två rätter som båda försetts med dryga halvkilot för mycket smält ost. Och jag som försöker tänka på figuren.

Till banan hör också en utmärkt driving range med väl definierade mål – i medvinden är det dock lite mycket glädjekalkyl! att se hur långt man slår och i stället väljer vi att spela korthålsbanan. Denna skulle enligt uppgift vara riktigt bra, men med en ihållande släpduff med sandwedgen är den svår att uppskatta.

Le Marche Noir

Hotellet vi bor på ägs av Malcolm Duck och som vinfantast och matintresserad driver han gourmet-restaurangerna Duck's at Kilspindie House och Duck's at Le Marche Noir inne i Edinburgh. Vi tar tåget in till Skottlands huvudstad där det, som vanligt får vi höra, pågår en festival och vi förbannar vår otur när vi inser att biljetterna till den årliga musikuppvisningen Edinburgh Military Tattoo är slut sedan länge.

Som tröst får vi efter en intressant guideresa i dubbeldäckare en gratis fotvandring genom Edinburghs charmiga kvarter och kan till sist slå oss ned i restaurangens varma atmosfär och äntligen beställa in en liten drink som både kan stärka och värma oss i den nu ganska kalla augustikvällen.

Menyn bygger på färsk och smakrika produkter som tillreds med kärlek i skotsk stil, ackompanjerade av viner i prisklasser från några tiotals pund till långt över vad jag är beredd att betala för någon form av dryck. Vi gör misstaget att beställa haggis till förrätt – inte för att den inte är god, tvärtom, den är himmelsk, men för att den är så mättande att den fantastiska köttbit vi får till huvudrätt inte riktigt kommer till sin rätt.

Vi njuter i fulla drag av måltiden och det är inte utan att man på tåget på vägen hem får knäppa upp en byxknapp och släppa ut skärpet ett snäpp. När huvudet träffar kudden inträder sömnen omedelbart och störs bara av underliga drömmar om enorma drivar som bara studsar och rullar, men som ändå leder till förlorade hål när motståndaren gång efter gång rullar i irriterande långa puttar.

— fortsättning nästa uppslag —>



Antingen är luften tunn just den här veckan eller också har vi hittat nyckeln till våra utslag efter en lång tids härlig höftglidning

12

Longniddry, Longniddry, Longniddry ...

Visst låter det som något från Monty Python and the Holy Grail? Men nej då, det är en golfbana – och en bana med långa anor. Det är ingen linksbana som de två vi tidigare spelat, utan mer en parkbana med emellanåt väldigt fin utsikt över Firth of Forth.

Även här är banan kort. Antingen är luften tunn just den här veckan eller också har vi hittat nyckeln till våra utslag efter en lång tids härlig höftglidning. Det smäller rejält från tee ... men emellanåt också tyvärr bland träden och buskarna ett par hundra meter längre fram. Banan påminner under de första nio hålen mycket om Södra banan i Tylösand (en pärla som många tyvärr missar) och öppnar sedan upp sig till en öppen och kuperad parkbana.

Det är en väldigt rolig bana med massor av snygga och bra hål – vilket knappast överraskar med tanke på att den ursprungliga designern heter Harry S. Colt och att banan sedan fått en översyn av först James Braid. Efter andra världskriget, då banan användes för att odla grödor, återställde Philip Mackenzie Ross banan till spelbart skick och på senare tid har svenskbekantingen Donald Steele gått igenom banans bunkersystem.

Banan vackraste hål är utan tvekan det sjätte, ett par 3 med en upphöjd tee och en underbar vy över greenen med sin utmärkta inbunkring och Firth of Forth i fjärran. En udda detalj är att banan saknar par 5-hål, men det stör på inget sätt upplevelsen och det är ändå inte omöjligt att göra eagle.

Klubbens sekreterare tycker att vi behöver lite mer att spela för och föreslår att vi ska betta på närmast

hål efter utslagen på elvan. Lätt för honom att säga när han ligger mitt i fairway och jag i en gräsbunker till höger. En perfekt slagen lobbwedger ger en underbar känsla i händerna och tystar effektivt allt snack om betting när den går i för en lätt tvåa. Tack för kaffet.

I den mycket charmiga restaurangen smakar sedan en Guinness perfekt efter några timmar i solen och värmen. Men när passar å andra sidan inte en Guinness perfekt?

Många banor i Gullane

I närheten av Gullane finns så många bra golfhål att man skulle kunna här varje dag och ändå inte tappa sugen. I själva byn finns förutom mästerskapsbanan Gullane No. 1 även de lite kortare No. 2 och No. 3 samt Children's Course, en sexhålsbana där vuxna inte får spela annat än i sällskap med barn. Till detta finns Luffness New och mytomspunna Muirfield samt nya Archerfield Links två banor och ovan nämnda Renaissance under konstruktion.

Eftersom The Honourable Company of Edinburgh Golfers på Muirfield har mycket begränsade tider tillgängliga för gäster och dessa är bokade ibland ett år i förväg valde vi att spela en bana som är lite mer tillgänglig. Gullane No. 2 anses vara nästan lika bra som mästerskapsbanan och spelas i samma terräng – upp och ned för Gullane Hill ett par gånger.

Startern var måttligt imponerad av våra tafatta försök att övertyga honom om att vi skulle få spela från vit, men efter en del tjat och uppvisande av svingar lyckades vi till slut få lov att spela backtee och tur var väl det – även den här banan spelades kort när bollarna studsade och rullade på det hårda underlaget.



Om man inte kan njuta på den här banan har man inte på en golfbana att göra

Banan har ett fantastiskt vackert läge med underbara vyer och för den som vill scora underlätta det om man har en stor slagrepertoar – i vilken en lätt pushfade eller pullhook av någon anledning inte ingår. Efter att ha flämtat sig uppför backen på trean har man större delen av banan samt Firth of Forth nedanför sig, och inser att om man inte kan njuta på den här banan har man inte på en golfbana att göra.

Mest spektakulärt är sjuttonde hålet – ett kort par 4 i kraftigt nedförslut där greenen definitivt är inom räckhåll. Flera andra riktigt bra golfhål gör att man blir väldigt nyfiken på vad som gör att No. 1 anses vara bättre än No. 2 ...

För den som inte kommer ut på No. 1 är No. 2 en linksbana som utgör fullgott alternativ, och det till halva priset för mästerskapsbanan. Väljer man att besöka området under vintersäsongen – alls ingen dum idé eftersom klimatet gör att man utan vidare kan spela året om – kan man spela både No.1 och No. 2 till pangpriset 100 pund.

Mäktigt upplevelse på anrik bana

Den sista banan vi besöker den här gången är North Berwick West Links. På marken har golf spelats sedan 1600-talet och klubben är från 1832. Banan bestod ursprungligen av sex hål, utökades sedan till sju innan man byggde ut till 18 hål 1877. Redan 1895 ledde diskussionen om folk som slår för långt till att man förlängde banan och idag är den 6420 yards med SSS 71.

Redan vid ankomst till banan inser man att en speciell upplevelse väntar. Banan ligger ända nere vid havet med bebyggelsen tätt in på de första hålen. Med viss vaksamhet parkerar vi bilen på vägen längs 18:e hålet – definitivt inom räckhåll för sneda utslag ...

Innan vi går ut har vi turen att få träffa klubbens pro sedan 1967, seniortours spelaren David Huish, i shoppen som av någon anledning är placerad nere i en liten svacka bredvid ettans tee. Gentlemanen i den lilla startkuren välkomnar oss och skickar ut oss på ettan – ett lätt underligt golfhål. Det är bara 328 yards från backtee och utslaget kan slås i princip hur brett som helst till vänster – medan stranden väntar den som missar höger. Den fairway som delas mellan ettan och arton påminner om Old Course, och det finns många andra likheter. Efter enkelt par på ettan kommer vi till ett av banans många kanonhål. 431 yards par 4. Några lokala ungar leker i kanten av banan – banan är liksom Old Course en allmänning – och kanske är det deras förtjänst att jag vinner hålet, sedan min motspelare hamnat på stranden och inte lyckats få upp andraslaget från den hårdpackade sanden där tidvattnet dragit sig tillbaka.

De första nio hålen spelas med vinden och trots en del udda inslag – som en hög mur tvärs över fairway – är det en underbar upplevelse att

spela en klassiker som denna. På par ut känns som ett resultat i underkanten, men när det är dags att vända tillbaka mot klubbhuset och man känner vinden i ansiktet inser man att det kommer att bli tuffare.

Ett sanslöst bra bunkerslag på tian räddar paret. Elvan är ett par 5-hål på 550 yards från backtee, knappt 500 yards från den tee vi spelar. Trots motvinden når jag green på två slag och gör sedan ett av de där riktigt irriterande paren där man först är för het på eagleputten och sedan inte vågar slå till birdieputten på returen.

Ett par hål senare kommer vi till trettonde hålet, Pit, med sin långsgående mur som skydd för greenen. Här får man tänka igenom sitt spel och följa rådet i banguiden: "Don't argue with the wall, it's older than you." Klokt, synd att man inte följde det.

Efter fjorton, med sitt blinda inspel, kommer vi så till Redan. Det korthål som varit förebild för fler hål än något annat. Det är till att börja med riktigt långt in i den tuffa vinden. Den djupa bunkern kort vänster om green fångar upp för korta slag och därefter sluttar greenen kraftigt från höger till vänster och från spellinjen. Kort sagt ett helt fantastiskt hål där bara kanonslag premieras.

Eftersom min motspelare spelar som i trans med det ena fantastiska slaget efter det andra, och den hårda vinden gjort att det slagit lock för öronen på mig så jag inte ens hör bollträffen, får jag stryka i matchen. Men vad gör väl det när man spelat en av världens mest fantastiska banor – rankad 34:a på de Brittiska öarna. Jag lyckas till och med undvika att träffa bilen när jag slår ut på artonde hålet ...

I andra våningen på klubbhuset kan man smutta på sin Guinness, som man den här gången fått betala själv, medan man skådar ut över banan och Bass Rock. Klippan ser ut att vara vit, men lokalfolkningen betyder att det vita man ser är tusentals sjöfåglar och deras spillning. F-n tro't, men en intressant teori är det i alla fall.

Packa och dra

"All good things must come to an end", som det heter. Och den här veckan har varit fantastiskt bra, men nu är den slut. Det är bara att packa och dra till flygplatsen där det såklart är lång kö och mycket väntetid med de nya säkerhetsrutinerna. Men vad gör väl det, dels hinner man reflektera över alla veckans upplevelser och dels hinner min reskamrat få tillbaka sin mobiltelefon som han glömt i hyrbilen.

Nästa gång jag reser till East Lothian måste jag prova Musselburgh, världens äldsta golfbana. Dessutom känns det mycket lockande att acceptera den inbjudan jag fick till Muirfield. Men det är en helt annan historia och får bli en helt annan artikel.

Länkar

FLYG

Sterling
www.sterling.dk

Ryanair
www.ryanair.se

SAS
www.sas.se

GOLFBANOR

Kilspindie Golf Club
www.golfeastlothian.com

Longniddry Golf Club
www.longniddrygolfclub.co.uk

Gullane Golf Club
www.gullanegolfclub.com

Craigielaw Golf Club
www.craigielawgolfclub.com

North Berwick Golf Club
www.northberwickgolfclub.com

Renaissance Club
www.trcaa.com

BOENDE OCH MAT

Kilspindie House Hotel
www.kilspindie.co.uk

Aberlady Restaurant
www.ducks-aberlady.co.uk

Le Marche Noir
www.ducks-le-marche-noir.co.uk

ÖVRIGT

Skotska turistbyrå

www.visitscotland.com/se